

og man har saaledes f. Ex. seet Umhyndiges Midler, som nogle Aar tilbage aldeles lovformeligt have været anbragte i Kjøbstadeiendomme efter de Sikkerhedsregler, som Lovene foreskriver, saa Aar efter aldeles gaae tabte, fordi Kjøbstadeiendommene vare saaledes sunkne i Priis, at den Prioritet, hvorpaa disse Midler vare indsatte, var aldeles værdiløs. Selv her i denne Sal har man haft en Erkjendelse deraf, thi for ikke længere siden end i den 17de Samling diskuterede vi et Forslag i Anledning af, at endeel Mænd havde indbudt til at oprette en Creditsforening for Landeiendomme, med Udelukkelse af Kjøbstadeiendomme, og det blev dengang reentud sagt, at Grunden dertil var, at man ikke mere ansaae disse for at være saa solide Panter, at man havde den fornødne Sikkerhed ved at have en Institution, Creditsforholdene angaaende, sammen med Kjøbstæderne. Man vil maaffee sige, at Staten intet Hensyn kan tage til de forandrede Forhold, at den maa holde paa at faae sine Skatter; men dertil svarer jeg, at naar disse forandrede Forhold for en Deel ere fremgaaede som Følge af de Love, der ere udgaaede fra denne Sal, saa troer jeg, at Lovgivningsmagten er forpligtet til at tage noget Hensyn dertil. Man har vel sagt i denne Sal, at Næringsloven slet ikke har haft nogen gavnlig Virkning for Landet, og at man, hvis man som Følge af den skulde have en Skat, hellere vilde undvære den. Hverpaa skal jeg aldeles ikke indlade mig, men naar man har sagt, at det ikke var efter Landets Begjæring, man fik Næringsloven, maa jeg dog bemærke, at saa Meget veed jeg, at det heller ikke var efter Kjøbstædernes Begjæring; thi næsten samtlige Landets Kjøbstæder protesterede imod den. Hvad jeg her har sagt, vil jeg dog ikke have betragtet som nogen som helst Indvending imod Næringsfrihed; thi jeg troer, at dens Indførelse var paatrængende nødvendig, at den paagjældende Løsteparagraph i Grundloven burde opfylbes; men hvad jeg paastaar, er kun, at man samtidsigt med, at man indførte den, burde have taget Hensyn til de forandrede Forhold, som derved fremkom i Kjøbstæderne. Et æret Medlem ligeoverfor (L. C. Larsen) sagde i forrige Møde, at Forholdene nu vare saaledes, at man ikke ret længe kunde blive staaende ved

dem, men at man blev nødsaget til at indføre fuldstændig Næringsfrihed, og dertil siger jeg: Ja. Jeg troer heller ikke, at den bestaaende Tilstand er saaledes, at den er værd at holde paa; jeg troer, at de Indskrænkninger, som man lod blive staaende ved Næringsfrihedens Indførelse, for en stor Deel kun indeholde et Skin. Jeg skal i saa Henseende tillade mig at nævne Bestemmelsen i Næringslovens § 28 om den Afstand fra Kjøbstæderne, hvori det ikke skal være tilladt Næringsdrivende at bosætte sig, hvilket District man saa smukt har kaldt Kjøbstædernes Mavebelter; men jeg troer, at disse Mavebelter ere saa fulde af Huller, at de paa ingen Maade ville kunne varme, lune eller værne om Kjøbstæderne. § 28 lyder saaledes: „Den Haandværksdrift, som hidtil ikke har kunnet øves paa Landet uden Bevilling, skal ikke tilstedes efter sædvanligt Næringsbeviis i en Miils Afstand fra nærmeste Kjøbstad i Kongeriget eller Hertugdømmet Slesvig“; men der- efter kommer følgende Sætning: „dog undtages Møllebyggere, Muurmestere, Tømmermestere, Hvedebrødsbagere, Smedere, Glarmestere, Sædelmagere, Skrædere og Skomagere“. Alle disse Folk kunne boe, hvor de ville, rundt omkring paa en Kjøbstads „Mavebelte“, og naar man dertil spør Hjulmænd og Smede, hvem det isorveien var tilladt at boe der, vil man see, at Undtagelserne komme til at omfatte de vigtigste Haandværkere, som man trænger til. Man kan vel sige, at der er dog Nogle tilbage, og jeg skal føre denne Betragtning lige til mig selv, thi Malerne kunne herefter ikke boe der; men efter Næringslovens § 16 kan der boe saa mange Malere, det skal være paa, „Mavebeltet“, naar de kun drive Professionen med deres egne Hænder og med Hustruens og Børns Hjælp. I Smaabyerne er det imidlertid mange Gange Tilfældet — jeg har engang gjort en Optælling i saa Henseende i den Kjøbstad, hvor jeg er kjendt —, at de to Trebiedele af samtlige Professionister ikke drive deres Næringsvei i en større Udstrækning, end at de arbejde med egne Hænder, og naar dette forholder sig saaledes, vil det let sees, at disse „Mavebelter“ kun ere et Skin, at de kun sige, at Forfjellen imellem Kjøbstad og Land dog ikke er fuldstændig udjævnet. Man vil heraf see, at det ikke